

Стамат Вікторія Михайлівна,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5789-4023

Жердецька Тамара В'ячеславівна,

здобувач вищої освіти другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне
управління та адміністрування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Однією з важливих проблем під час ведення загарбницької війни російської федерації проти України є проблема збереження та збереження психічного здоров'я персоналу організацій, оскільки це безпосередньо впливає на ефективність професійної діяльності персоналу та його задоволення їхніх потреб і сприяє успіху організації.

Метою даної роботи є дослідження суті психічного, ментального здоров'я персоналу підприємств та виявлення особливостей управління ним в умовах воєнного стану.

Психічний стан персоналу, його здоров'я формується під впливом комплексу біологічних, економічних, соціальних чинників. Вони чинять вплив на його рівень у будь-який час. Можна зазначити, що війна є найбільш вираженим негативним чинником, що впливає на психічне здоров'я людини, оскільки він створює пряму загрозу життю людини та різноманітні прояви насильства (політичного, військового, економічного, сексуального тощо) [1].

Психічний стан трудових ресурсів підприємств під час війни складається з таких елементів:

- 1) спроможність переборювати щоденні стреси життя;
- 2) вміння будувати стосунки з людьми;
- 3) ефективно виконувати професійні обов'язки та працювати для добробуту своєї організації та суспільства, реалізувати свої здібності в умовах воєнного часу.

Слід зазначити, що існують різні підходи до вивчення структури індивідуального психічного здоров'я на війні. У нашому дослідженні аналіз компонентів психічного здоров'я здійснюється шляхом виділення їх негативних і позитивних проявів у різних сферах життєдіяльності людей в умовах війни, про які йшлося вище.

Щоб команда могла ефективно працювати в умовах війни, слід брати до уваги такі чинники [3,4]:

- Загроза: команда може зіткнутися з різними загрозами, такими як атаки сил противника, бомбардування та інші небезпечні ситуації, і тому вона повинна бути готова до таких ситуацій і мати плани дій для захисту себе та безпеки своїх членів;

- Комунікація: особливо важлива, оскільки може вплинути на ефективність дій команди та безпеку її членів. Потрібна ефективна та надійна система зв'язку, яка дозволяє членам команди швидко й точно передавати інформацію.

- Стрес: команда може бути піддана високому рівню стресу та емоційної напруги. Це може вплинути на продуктивність і продуктивність команди. Необхідно враховувати цей чинник та мати плани дій як зменшити стрес і підтримати членів команди;

- Дисципліна: дуже важливий чинник у роботі команди, тому команда повинна дотримуватися правил і процедур для забезпечення безпеки;

- Лідерство: лідери групи (менеджери) відіграють особливо важливу роль. Мати чітку стратегію і плани дій для команди і бути готовим приймати швидкі і рішучі рішення в небезпечних ситуаціях. Крім того, сучасний керівник повинен дбати про свою команду і робити все для забезпечення стабільної робочої середовища [2]. Наймання тимчасових працівників може бути ефективним рішенням у воєнний час для забезпечення безперервної роботи підприємства, але вимагає певних підходів.

Висновки. Психічне здоров'я персоналу підприємств в умовах воєнного часу являє собою здатність особового складу справлятися з повсякденними стресами війни, будувати стосунки з людьми, ефективно виконувати свою професійну діяльність, працювати на благо своєї організації та суспільства, реалізувати свої можливості.

Список використаної літератури

1. Карамушка Л.М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати: метод. рекомендації. Київ: *Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України*, 2022. 52 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730974/> (дата звернення: 09.04.2024)

2. Кокур О. М., Мороз В. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій: метод. посібник. Київ-Одеса: Фенікс, 2022. 88 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730971> (дата звернення: 09.04.2024)

3. Шевченко А. М. Комплекс методик для дослідження психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2019. (2-3) (9-10). С. 109 –118.

4. Stamat V., Bytko D. Means of neutralizing abusive behavior in enterprise management. *Modern Economics*, №37(2023), 91-95. 2023. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V37\(2023\)-13](https://doi.org/10.31521/modecon.V37(2023)-13). URL : <https://modecon.mnau.edu.ua/means-of-neutralizing-abusive-behavior/> (дата звернення 09.04.2024)